

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి శ్రీ కె.సురేందర్

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.795/2010

తీర్పు:

1. హైదరాబాద్లోని XIV అదనపు న్యాయమూర్తి-కమ్-XVIII అదనపు చీఫ్ మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ C.C.No.224/2008 లో NI చట్టము యొక్క సెక్షన్ 138 క్రింద నేరానికి గాను నిర్దోషిగా ప్రకటిస్తూ జారీ చేసిన తేదీ 07.09.2009 నాటి తీర్పు తో అసంతృప్తి చెంది ప్రస్తుత క్రిమినల్ అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది.

2. క్లుప్తంగా, అప్పీలుదారుడు/ఫిర్యాదుదారుడి కేసు ఏమిటంటే, నిందితుడు తన కుటుంబ స్నేహితుడని పేర్కొంటూ ప్రతివాది/నిందితుడిపై నెగోషియబుల్ ఇన్సుమెంట్స్ చట్టము సెక్షన్ 138 క్రింద కేసు నమోదు చేశాడు. నిందితుడు రూ. 2 లక్షల రుణాన్ని ముందుగా ఇవ్వమని అప్పీలుదారుని అభ్యర్థించగా, అతను ఆ రూ.2 లక్షల రుణాన్ని తే 12.02.2006 న ఇవ్వబడింది. మరియు అతను ఆ రుణాన్ని 2007, జూన్ నెలలో తిరిగి చెల్లిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. తే 02.08.2007 న, చెప్పిన మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించాలని డిమాండ్ చేసినప్పుడు, రెండు చెక్కులు Exs.P1 మరియు P2ల క్రింద రూ.1 లక్ష చెల్లించాడు. ఈ చెక్కులను క్లియరెన్స్ కోసం సమర్పించినప్పుడు, 'నిధులు సరిపోని' కారణంగా చెల్లించకుండా తిరిగి ఇవ్వబడ్డాయి. చెక్కుల పరిధిలోకి వచ్చే చెల్లింపును సరిచేయడంలో విఫలమైన నిందితుడికి లీగల్ నోటీసు పంపబడింది, ఆ కారణంగానే, మేజిస్ట్రేట్ ముందు ఫిర్యాదు దాఖలు చేయబడింది.

3. మేజిస్ట్రేట్ ఫిర్యాదుదారున్ని PW.1 గా విచారణ జరిపిన తరువాత, Exs.P1 నుండి P9 లను గుర్తించారు. Ex.P4లో ఫిర్యాదుదారు విషయంలో ప్ర న కారణం, లీగల్ నోటీసు అందకపోవడం అనేది తప్పనిసరి అని ఆయన కనుగొన్నారు. Exs.P7 మరియు P8 ధృవీకరణల ప్రకారం, వాటిలో నిందితుల సంతకం లేదు, అందువల్ల, నోటీసును పంపినట్లు ఎటువంటి గుర్తింపు లేదు. అయినప్పటికీ, నిందితుడు, ఫిర్యాదుదారునికి 06.09.2007 న రిఫై నోటీ ఇచ్చినట్లు పేర్కొనబడినప్పటికీ, అది కోర్టులో దాఖలు చేయబడలేదు. నిందితుడు పంపిన రిఫై నోటీసును దాఖలు చేయనందుకు ఫిర్యాదుదారు సంతృప్తికరమైన వివరణ ఇవ్వలేదు, అందువల్ల, ఫిర్యాదుదారు కేసుకు వ్యతిరేకంగా ప్రతికూల నిర్ధారణ తీసుకోబడింది. Exs.P1 మరియు P2 లో తేదీ, చెల్లింపుదారుడి

పేరు మరియు రూపాయల పదాలలో సీరా వ్యత్యాసం ఉందని మేజిస్ట్రేట్ కనుగొన్నారు, ఈ కారణంగా, మేజిస్ట్రేట్ నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ చట్టములో చర్చించదగిన భౌతిక మార్పు ఉందని కనుగొన్నారు. ఇంకా, Ex.P9, లో చెక్ రిటర్న్ మెమో పై సంతకం మరియు తేదీ ఉండదు. తదనుగుణంగా, ఈ ప్రాతిపదికన, మేజిస్ట్రేట్ నిర్దోషిత్వాన్ని నమోదు చేశారు.

4. చట్టములోని 138వ సెక్షన్లోని అన్ని అంశాలు నిరూపించబడినప్పుడు, నిర్దోషిగా ప్రకటించడాన్ని నమోదు చేయడంలో మేజిస్ట్రేట్ పొరపాటు చేశారని అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. నిందితుడు సమాధానం నోటీసు పంపినట్లు కేసు ఉంటే, అది అతనికి నోటీసు అందిందని సూచిస్తుంది. అందువల్ల, చట్టము లోని నిబంధన 138-B కింద తప్పనిసరి నిబంధన లేదని ఫిర్యాదు చేయకూడదనే ప్రశ్న తలెత్తదు. అతను **G.K.జయ రామన్ వర్సెస్ నంబూర్ లాబోరేటరీస్** కేసులో ఈ కోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడ్డాడు దీనిలో చెక్కులు ఖాళీగా జారీ చేయబడ్డాయా మరియు ఖాళీలను నింపినట్లయితే ఏవైనా చేతి వ్రాతలో మార్పులు చేయబడ్డాయా అనే అంశాన్ని కోర్టు పరిశీలిస్తోంది. వేర్వేరు సీరా మరియు వేర్వేరు వ్రాతలను ఉపయోగించడం అంటే చెక్కులో చేతి వ్రాత మార్పు అని అర్థం కాదని అభిప్రాయపడింది.

5. A.బ్రహ్మానంద రెడ్డి వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం కేసులో చెక్కు మీద సంతకం నిరాకరించబడనప్పుడు లేదా రుణం లేదా బాధ్యత ఉనికి లేనప్పుడు, నిర్దోషిగా ప్రకటించే ఉత్తర్వును తిప్పికొట్టేందని ఈ కోర్టు పేర్కొంది.

6. మోహనన్ వర్సెస్ బిభుకుమార్ కేసులో, ఖాళీ చెక్కును అందజేసే వ్యక్తి సంబంధిత వివరాలను పూరించే అధికారాన్ని ఇస్తాడని, చెక్కులో నమోదులు వేర్వేరు వ్రాతలతో ఉన్నందున మాత్రమే చెక్ చెల్లదని మరియు చట్టబద్ధంగా అమలు చేయదగిన రుణం కాదని కేరళ హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది.

7. రికార్డును పరిశీలించిన తరువాత, నిందితుడు రిపై నోటీసు పంపాడనేది అతని నిర్దిష్ట కేసు. కేసు లోని నోటీసును నిందితుడు అందుకున్నాడని, ఆ కారణంగానే నిందితుడు సమాధానం నోటీసు పంపించాడని భావించవచ్చు. నోటీసు జారీకి చట్టం ప్రకారం సెక్షన్ 138-B క్రింద ఉన్న చట్ట పద్ధతిని పాటించలేదని మేజిస్ట్రేట్ కనుగొన్న విషయం ఆమోదయోగ్యం కాదు. సంతకం చేసిన చెక్కును ఫిర్యాదుదారు ఎలా కలిగి ఉన్నారో నిందితుడు వివరించలేదు. చెక్కును మరియు సంతకాన్ని ఆమోదించినప్పుడు, తేదీకి సంబంధించి సీరా మారుతుందని PW.1 చేసిన అంగీకారం ఆధారంగా మాత్రమే మరియు చెక్కులో ఉన్న వ్రాతలు చెక్కు యొక్క రుణాన్ని లేదా అమలుకు సంబంధించి ఫిర్యాదుదారు కేసును ఏ విధంగానూ బలహీనపరచలేదు.

8. చెక్కుపై సంతకం ఆమోదించబడింది. చట్టము యొక్క సెక్షన్ 139 కింద కేసులోని అంశాన్ని లేవనెత్తడానికి ఫిర్యాదుదారుడు కేసు యొక్క ప్రస్తుత వాస్తవాలలోని ప్రధాన కారణాన్ని తొలగించారు. ఫిర్యాదుదారుని విచారణలో క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో అంగీకరించినట్లుగా చెక్కుపై వేర్వేరు సిరా మరియు వ్రాతల ఆధారంగా, నిందితుడు చెక్కును జారీ చేయలేదని చెప్పలేము మరియు ఇది కేసును తారుమారు చేయడంతో సమానం. చెక్కులోని వ్రాతలు అతనివి కావు, చెక్కుపై తన వ్రాతలను తిరస్కరించడానికి నిపుణుడికి చెక్కును పంపడంలో కూడా ఫిర్యాదిదారు విఫలమయ్యాడు అనేది నిందితుడి కేసు కాదు.

9. పైన పేర్కొన్న చర్చను దృష్టిలో ఉంచుకుని, నోటీసు ఇవ్వకపోవడం, చెక్కులో భౌతిక మార్పులు మరియు రుణాన్ని లేదా బకాయిలను రుజువు చేయకపోవడం గురించి ఆయన కనుగొన్న అంశాల ఆధారంగా, నిర్దోషిగా ప్రకటించే ఉత్తర్వులను నమోదు చేయడంలో మేజిస్ట్రేట్ స్పష్టంగా తప్పు చేశారు. తదనుగుణంగా, మేజిస్ట్రేట్ యొక్క నిర్ధారణను తిప్పికొట్టడమైనది.

10. ఫలితంగా, క్రిమినల్ అప్పీల్ అనుమతించబడినది మరియు నిర్దోషిగా ప్రకటించే ఉత్తర్వు కొట్టివేయబడినది. నిందితుడు విచారణ న్యాయస్థానంలో హాజరు తరువాత మూడు నెలల లోపు రూ. 3 లక్షలు చెల్లించాలని ఆదేశించడమైనది. విచారణ న్యాయస్థానం నిందితుడిని హాజరుపరచి, ఫిర్యాదుదారుకు రూ.3 లక్షలు చెల్లించడానికి మూడు నెలల గడువు ఇవ్వాలి. నిర్ణీత వ్యవధిలోపు మొత్తాన్ని చెల్లించడంలో విఫలమైతే, నిందితుడు ఆరు నెలల పాటు జైలు శిక్ష అనుభవించాల్సి ఉంటుంది. పర్యవసానంగా, ఇతర పిటిషన్లు, ఏవైనా పెండింగ్లో ఉంటే, అవి ముగించబడతాయి.

కె. సురేందర్, న్యాయమూర్తి

తేదీ: 14.06.2023